

Δελτίο Τύπου Νομικών Οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στη Λέσβο σχετικά με τις διαδικασίες που αφορούν τους αιτούντες άσυλο κατά τη διάρκεια της έκτακτης κατάστασης που έχει δημιουργηθεί

Μυτιλήνη, 17 Σεπτεμβρίου 2020: Μερικές μόλις μέρες από τις πυρκαγιές που κατέστρεψαν ολοσχερώς το ΚΥΤ της Μόριας, στη Λέσβο και ενώ η πλειοψηφία των αιτούντων άσυλο παραμένουν άστεγοι, χωρίς εξασφαλισμένη πρόσβαση σε στοιχειώδεις υπηρεσίες, η εσπευσμένη επανέναρξη της διαδικασίας ασύλου στο νησί θέτει σε κίνδυνο θεμελιώδεις εγγυήσεις της.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την από 15/9/2020 ανακοίνωση του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Λέσβου, από την προσεχή Δευτέρα, 21/9/2020, τίθεται σε εφαρμογή για πρώτη φορά πανελλαδικά το σύστημα των απομακρυσμένων συνεντεύξεων για μερίδα αιτούντων διεθνή προστασία, οι οποίοι έχουν εγκατασταθεί στη νέα δομή στο πρώην πεδίο βολής στην περιοχή Καρά Τεπέ, χωρίς να έχει διασφαλιστεί όμως η πρόσβαση των νομικών συμπαραστατών και δικηγόρων στη δομή.

Να σημειωθεί ότι ούτε οι αιτούντες άσυλο, ούτε οι νομικές οργανώσεις έχουν λάβει μέχρι σήμερα την παραμικρή ενημέρωση από τις ελληνικές αρχές σχετικά με τη συγκεκριμένη δομή και τον χαρακτήρα αυτής, καθώς και ουδεμία ενημέρωση σχετικά με το καινούργιο σύστημα που οι αρχές σχεδιάζουν να εφαρμόσουν για την εξέταση των αιτημάτων διεθνούς προστασίας (διαδικασίες, χώρους, προσωπικό, χειριστές κλπ).

Παρόλα αυτά, από σήμερα οι αιτούντες θα λαμβάνουν κλήσεις για να εμφανισθούν μόνον αυτοί στο χώρο διεξαγωγής των τηλε-συνεντεύξεων, την ίδια στιγμή που δεν υπάρχει καμία ενημέρωση για τη δυνατότητα πρόσβασης στον χώρο αυτό και παράστασης των νομικών τους συμβούλων. Ταυτόχρονα, τίθενται ερωτήματα κατά πόσο το προκρινόμενο σύστημα διεξαγωγής συνεντεύξεων διασφαλίζει την εχεμύθεια μίας τόσο σοβαρής διαδικασίας και την προστασία των προσωπικών δεδομένων των συνεντευξιζόμενων.

Οι υπογράφουσες, νομικές οργανώσεις εκφράζουμε σοβαρές ενστάσεις ως προς την εσπευσμένη, χωρίς εγγυήσεις εξέταση των αιτημάτων διεθνούς προστασίας σε ανθρώπους που βιώνουν, εκ νέου, μία ακραία ανθρωπιστική κρίση, στερούμενοι ταυτόχρονα την πρόσβαση σε οποιαδήποτε μορφή ιατρικής, ψυχοκοινωνικής και νομικής υποστήριξης.

Όπως επισημάναμε και στην από 14/09/2020 κοινή επιστολή μας προς τις αρμόδιες αρχές, τίθενται σειρά νομικών ζητημάτων και ερωτημάτων, τα οποία οι αρχές οφείλουν να απαντήσουν, προτού επανεκκινήσει η διαδικασία ασύλου στο νησί, κατά τρόπο που να διασφαλίζεται ότι οι αιτούντες άσυλο μπορούν να ασκήσουν τα νόμιμα δικαιώματά τους και να ανταποκριθούν στις προβλεπόμενες στο νόμο υποχρεώσεις τους.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι αυτή τη στιγμή στο πεδίο καταγράφεται η αδυναμία των αιτούντων άσυλο να έχουν πρόσβαση σε τροφή, νερό, τουαλέτα, όπως και σε οποιαδήποτε νομική, ψυχοκοινωνική ή άλλη απαραίτητη συνδρομή. Η δε απαγόρευση εξόδου τους από τη δομή, έχει ως αποτέλεσμα την πρόδηλη αδυναμία τους να ανταποκριθούν στις, εκ του νόμου, προβλεπόμενες υποχρεώσεις τους, όπως μεταξύ άλλων, η προσκόμιση βεβαίωσης διαμονής ενώπιον της Αρχής Προσφυγών, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για να μην απορριφθεί το αίτημά τους στο δεύτερο βαθμό της διαδικασίας. Η εσπευσμένη διεξαγωγή απομακρυσμένων συνεντεύξεων υπό τις ανωτέρω συνθήκες καθιστά εξαιρετικά δυσχερή την τήρηση της διοίκησης να παρέχει κατάλληλη υποστήριξη στους αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, όπως ορίζει το αρ. 67 Ν 4636/2019, και ως εκ τούτου να διασφαλίσει την ποιότητα της διαδικασίας εξέτασης σε πρώτο βαθμό.

Εν όψει των έκτακτων συνθηκών και της πληθώρας των ερωτημάτων, τα οποία παραμένουν αναπάντητα, ελλείπει και επίσημης ανακοίνωσης από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου και το ΠΓΑ Λέσβου, επαναλαμβάνουμε το αίτημά μας για την άμεση αναστολή ήδη αναδρομικά από τις 02/09/2020, όλων των υποχρεώσεων των αιτούντων διεθνούς προστασίας, των σχετικών με αυτές προθεσμιών και ιδίως των συνεντεύξεων, έως ότου διασφαλιστεί ότι οι αιτούντες θα έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν τα προβλεπόμενα δικαιώματά τους στο πλαίσιο μίας δίκαιης και αποτελεσματικής διαδικασίας ασύλου.

Επιπλέον, ζητάμε να προβλεφθεί ρητά η αναστολή εξέτασης υποθέσεων ενώπιον της Αρχής Προσφυγών λαμβανομένων υπόψιν των επικρατούσων συνθηκών στο νησί της Λέσβου.

Καλούμε την ελληνική Πολιτεία να παρέχει άμεσα συνδρομή για την κάλυψη των βιοτικών αναγκών των αιτούντων άσυλο που έχουν επηρεαστεί από την φωτιά στη Λέσβο, να διασφαλίσει την πρόσβαση των οργανώσεων που παρέχουν ιατρική, νομική, κοινωνική, ψυχολογική και κάθε απαραίτητη συνδρομή στους αιτούντες άσυλο και να διευκολύνει την επικοινωνία μαζί τους.

Καλούμε τις αρμόδιες αρχές να σεβαστούν τη νομιμότητα και να απόσχουν από ενέργειες που καταστρατηγούν τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο, καθώς δεν συνάδουν με το νομικό μας κεκτημένο και παραβιάζουν το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο προκαλώντας ανεπανόρθωτη σ' αυτούς βλάβη. Τέλος, φρονούμε ότι αυτές οι πρακτικές εκθέτουν τη χώρα μας σε μελλοντικές καταδίκες από ευρωπαϊκά και διεθνή δικαστήρια και όργανα.

Οι υπογράφουσες οργανώσεις:

Διοτίμα - Κέντρο Γυναικείων Μελετών και Ερευνών

European Lawyers in Lesvos

Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες

FENIX Humanitarian Legal Aid

HIAS Greece

Legal Centre Lesvos

PRAKSIS

Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο (RSA)